

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia

PLAŞA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —
TELEFON 226.

Abonament anual 860 lei.

Pentru străinătate 800 lei.

Anunţuri, reclame, după tarif

Fondată la 1838 de George Bariţu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuţi, cetăţene, şi pentru
tine, la libertate, legalitate şi cinste.

Salutul Ardealului — foştilor luptători aliaţi

În clipa când paşii Voştri, cruciaşi ai dreptului şi libertăţii, ating pământul cetăţii, cucerite de legiunile lui Traian, stăpânul Romei antice, urmaşii acestor legiuni, contopite cu Dacii, poporul ei de baştină, retrăesc încă odată clipele de sfântă emoţie, prin care au trecut în toamna anului 1918, anul desrobirii definitive.

Drumul, pe care l-aţi făcut dela Sinaia până aci, e plin de morminte, iar florile, pe cari le-aţi văzut strălucind pe coastele munţilor, sunt răsărite din sângele vărsat din belşug de oştenii români.

Carpaţii au fost înfrânţi cu jertfe multe şi grele. Ei au cedat şi şi-au deschis porţile de granit numai în urma acestor jertfe. Întâii fii norocoşi ai Ardealului, cari au serbat învierea pe culmile calvarului şi cari şi-au îmbrăţişat mai întâi fraţii de mult aşteptaţi, au fost Românii judeţului Braşov. Şi tot ei sunt astăzi cei dintâi fericiţi, cari pot saluta în numele lor şi al Transilvaniei întregi pe fii neamurilor aliate, cari alături de armata română ni-au dat libertatea naţională, ni-au înlesnit unirea cu Ţara mamă şi au reînviat aci în valea Dunării vechea şi glorioasa Dacie, statul unitar român, aliat pe veci al ţărilor intemeietoare de dreptate şi apărătoare ale libertăţii şi păcii umane.

Veniţi pe pământul lui, Ardealul din culmea supremei sale conştiinţe, făurite în suferinţă şi lupte de secole, ţine să Vă mulţamească pentru toate jertfele, pe cari le-aţi făcut ca el să fie liber, să-şi aducă smeritul său prinos la mormintele, cari au închis pe cei ce s'au jertfit pentru triumful dreptului asupra forţei, să vă reamintească că fii lui însuşi au luptat ca voluntari în rândurile voastre şi alături de voi, lăsându-şi atâţia dintre ei oasele pe câmpurile de bătaie ale Rusiei, ale Siberiei, ale Franţei şi Italiei. Şi să vă spună vouă neuitaţi tovarăşi de luptă şi jertfă, ca toată lumea să auză şi să ştie că el înţelege să rămână pe vecii vecilor pământ românesc, așa cum a fost *de fapt* totdeauna şi că nu va îngădui să se ştirbească nici o fărâma din ceia-ce este astăzi *România Mare*.

Trecând pela noi Vă rugăm să duceţi amintirea dragostei noastre neşarmurite pentru voi şi în acelaş timp hotărârea noastră a tuturora de a rămânea vecinic alături de Voi pentru a apăra împreună tratatele, sfinţite cu sângele milioanei de morţi ai ţărilor aliate şi pentru a garanta pacea dorită de noi toţi şi stăpânirea dreptului în societatea umană.

Braşov, la 21 Septembrie 1928.

Dr. Voicu Niţescu,

deputatul Braşovului şi fost şef
al Voluntarilor din Siberia.

Preşedinţii de onoare şi actualul preşedinte al F. I. D. A. C.

MARCEL HERAUD

Preşedinte de onoare al „Fidac”-ului

Ales preşedinte activ al „Fidac”-ului prin votul unanim al camarazilor săi în congresul din 1926 la Warşovia, d-l M. Héraud s-a achitat cu multă demnitate de această răspundere.

D-l Marcel Héraud a fost vice-preşedinte al Consiliului Municipal din Paris, în care calitate a primit pe M. M. L. L. Regele şi Regina României, cu ocazia vizitei făcute în capitala Franţei în 1924.

Deputat, face parte din stânga republicană şi este şi un bun prieten al României.

NICOLAE SANSANELLI

Actualul preşedinte al „Fidac”-ului d-l Nicolae Sansanelli, profesază advocatura şi este deputat în Parlamentul italian. A luat parte în războiul italo-turc, în 1911, fiind decorat cu Medalia Mililară.

În războiul mondial a luptat ca ofiţer de bersaglieri ciclişti. A fost decorat cu două insigne, cu citatele următoare:

„5 Iulie. 1915, Fogliano. În fruntea plutonului său a readus la atac grupurile în debandadă. Deşi rănit, a rămas pe linia de luptă până la terminarea atacului, exemplu de curaj dispreţuitor al pericolului.

„2 Noembrie 1915, S. Marino del Carso. A condus în mod victorios plutonul său la atac, avansând chiar după ce a fost rănit.

GEORGE R. CROSSFIELD

Preşedinte al Legiunii Britanice, este preşedinte de onoare al „Fidac”-ului, pentru care a depus, nu numai în patria sa, ci şi în străinătate, o muncă intensă şi rodnică. Personalitate de seamă în Anglia, a fost unul dintre cei mai bravi ofiţeri ai armatei engleze cari au făcut războiul în Flandra. Este invalid de războiu. Bun prieten al ţării noastre, d-l Colonel Crossfield a vizitat România în 1924, fiind oaspele „Uniunii Ofiţerilor de Rezervă”.

PRO MEMORIA...

La 16 Mai s'au împlinit 80 de ani de când pe Câmpia libertății dela Blaj cincizeci mii de români, delegații întregului Ardeal, s'au adunat să-și ceară dreptul la viață și libertate.

Și pentru întâia oară în ziua aceea de lumină s'a afirmat conștiința vie a națiunii în strigătul tunător al atâtor zeci de mii de glasuri:

— Vrem să ne unim cu țara!
Era prima mare manifestare a idealului secular.

Și au trecut ani de durere și de umilință, ani de așteptare și de nădejde și numărul de jertfe pe cari oropșitul popor ardelenesc a trebuit să-l aducă, a fost imens.

„Am suferit cum poate n'a mai suferit popor“ (Memorandul Românilor din 1881).

Și iată că în războiul cel mare ciobani coborâți dela munte și plugarii rupți dela plug au fost trimiși în câmpiile Galiziei, în pădurile Wolhyniei, în pustul Karstului și în mlaștinile Albaniei spre a sluji de baricadă oștilor împărătești.

Mulți, foarte mulți au murit acolo de cea mai năprasnică moarte.

Biete jertfe nenorocite, morți fără ideal în lupte, într'un războiu ce nu era al lor, tragedia voastră e cea mai dureroasă pagină pe care soarta ne-a scris-o!

Pușini cari am avut fericirea să scăpăm prizonieri de războiu să trecem „dincolo“, unde răsărea soarele libertății, ne-am adunat în Darnița (Rusia) în Citaduale (Italia) la Paris, Roma etc.

Am expus primejdii casele noastre, am făcut să fie țărâre în închisorii familiile noastre și am strigat ca și strămoșii noștri la Blaj:

— Vrem să ne unim cu Țara!
A doua oară se afirma conștiința nației, a doua oară copii ai Ardealului — deastădată pe pământ liber — cereau drepturile lor la viață.

Și zeci de mii de flăcăi ardeleni adunați din toate lagăriile de prizonieri plecau din nou la luptă pe frontul românesc la Pieve și Sette Comuni, în Italia și prin pusturile Siberiei în luptă cu bolșevicii.

În acest timp în Ardeal domina groaza și urgia.

Douăzeci și șase mii români (preoți, învățători, femei și copii) s'au perindat până în Noemvrie 1918 prin temnițele din Ardeal. În cursul războiului și revoluției ce a urmat sate înfloritoare românești au fost culeșite și masacrate, conducători împușcați și supuși celor mai barbare chinuri.

Prea multe lacrimi s'au amestecat cu sânge, prea multe mame au plâns și prea calde au fost rugăciunile ce se înălțau din bisericile văduvite de clopote.

De profundis clamavimus a te Domine.

Și dreptatea a biruit violența. Libertatea opresiunea.

S'au rupt lanțurile, s'au sfărâmat zăgăzurile și s'au dărâmat vechile granițe.

Pe trupurile martirilor s'a zidit și cu sângele lor s'a stropit temelia României mari.

De aceea astăzi când reprezentanții marilor aliați, eroii victorioși ai tranșelor, fâuritori ai păcii și susținători ai ei, pășesc pe pământul Ardealului, civine-se ca odată cu salutul nostru plin de grațitudine să vărsăm și o lacrimă caldă pentru cei cari s'au dus.

A. Neaguș.

Cum și-a iubit voluntarul neamul

Rusia deține nu numai tezaurul în valori materiale ale țării românești, dar și o întreagă comoră sufletească a Ardelenilor, Bucovinenilor și Bănășenilor, așternuți zi cu zi în scrisorile a lor noștri trimise în primii ani de războiu Legațiunii din Petrograd și Consulatelor din Moscova și Odesa. Probabil, scrisorile acestea s'au pierdut fără nădejdea de a le mai regăsi.

Mai jos publicăm scrisoarea lui Augustin Roșianu, care s'a păstrat prin faptul că a fost adresată direct Ministerului de războiu și care reoglindește perfect întregul sbucium sufletec al românilor aflați pe vremea aceea în Rusia.

Iată scrisoarea:

Pongoma 6/1917.

Domnule Ministru de războiu
V. Brătianu
ROMÂNIA

„Eu Augustin Roșianu din comuna Joajul de sus poșta Teiuș, fost-am soldat austriac la al 50-lea Infanterie Regiment din Alba-Iulia, Transilvania.

Deci viu (să vă aduc) la cunoștință, că foarte multe întrebări eu am făcut din luna Ianuarie anul de față pe la toți comandanții ce i-am întâlnit pe aicea prin Rusia. Și am trimis cărți și la consulul D-voastră din Petrograd și pe la tipografiile românești de prin Basarabia. Rugatu-ne-am în tot felul, ca să ne dea sfat și îndrumare cum să putem ajunge ca de bună voie soldați în armata română, și până astăzi nici un răspuns nu am primit dela nimenea. Și nu mă pot odihni în gândul meu și dorința mea cea mare față de neamul nostru și patria noastră românească. Cât știu eu adevărul, că în zilele de față ce

se petrece în lume, este mare luptă de brațe luptătoare contra dușmanilor noștri, cari caută să ne înimicească. Și acum m-am hotărât eu singur să mă adevăresc la înalta față a Excelenței sale Brătianu și la înalta căpetenie de războiu român, cu câteva rugări.

1. Mă rog să faci înștiințare la înalta căpetenie a Rusiei să mă elibereze din prizonier și să mă lase a veni în armata română.

2. Și de domnul Excelența Sa Brătianu să mă primească ca un fiu al patriei și al neamului sub comanda sa românească, că eu voi fi cel mai supus și ascultător al patriei române, după știința și puterea mea.

3. Și dacă nu se poate împlini din ceva cauză dorința mea ca să viu în persoană ajutor D-voastră, mă rog să îmi trimiteți o adresă curată, că la ce adresă și unde, primiți D-voastră împrumutul de războiu dela țărani români, că și eu de astăzi înainte voesc cu, din cât am putere, după sudoarea mea de un an de zile prizonier și după munca mea din cei 70 copeici la zi, să mă și îmbrac din ei, adică pentru vesminte de trebuință pentru mine am adunat 75 ruble și din acestea de bună voia mea dau 50 ruble împrumut statului nostru românesc.

4. Și dacă nu voiți ca împrumut de războiu să primiți dela mine, vă rog dați-mi adresa dela crucea roșie românească ca să-i trimit acolo ajutorul frașilor mei români, cari și-au vărsat sângele și s'au nenorocit pentru mine cel din Transilvania să mă elibereze. Mai departe mă rog fi-vă aminte din mica mea epistolă care eu am scris-o, cu cel mai curat scop și gând, căci cum ași putea eu să vă ajut în ziua

de astăzi la neconținuta muncă a Domniilor voastre care o aveți de față, și cu un alt chip și privință, afară din ce eu am scris nu știu și nu vă pot ajuta fără numai așa.

5. Și vă scriu drept, ca să știți, că scopul meu și la sute și mii de frați români prizonieri din Rusia este. Căci dacă nu ne vom putea ajunge noi cu ori și ce scop de ajutor la D-voastră, noi când se va pune pace în toată lumea, noi vom veni în acel teritoriu pământ unde va stăpâni România. Dară unde va stăpâni dușmanul nostru, până ne stă capul în sus niciodată nu vom intra și mai ales eu unul nicidecum în veci. Și dacă nu

ne veți voi să ne primiți pe pământul românesc, vom rămânea aicea și apoi mulți vor trece în America, dar să ne mai stăpânească Austro-Ungaria niciodată.

Căci slab român va fi acela care să încrede că ungurii vor da dreptul național, fără știu că cu acele drepturi vom fi cu mult mai rău decum a fost, dacă Transilvania nu va fi luată de România.

Dară Dumnezeu să vă ajute în gândul și scopul pe care îl aveți.

Trăiască România și întovărășii ei.

Augustin Roșianu
Prizonier din Transilvania
azi în Rusia.

Conceptiile moderne asupra eredității tuberculozei

de dr. Valeriu Stinghe.

Problema eredității tuberculozei este o problemă de actualitate, care aduce pe tapet unele chestiuni de interes practic imediat, a căror realizare depinde de felul corect în care este interpretată problema amintită. Ca să nu amintim decât una singură și după mine primordială, profilaxia tuberculozei, în fața căreia în mod firesc te întrebă: trebuie să luăm ca principiu de bază în lupta contra tuberculozei principiul contagiozității boalei, sau pe cel al eredității? — pentru că felul cum vom ataca flagelul tuberculos depinde după cum am recunoscut pe primul sau pe al doilea ca factor preponderent al propagării răului. Dacă e contagiozitatea care diseminează bacilul printre oameni, atunci suntem înarmați și n'aveam decât să evităm contagiunea, iar dacă din contra ereditatea dictează, atunci nu ne mai rămâne decât prea puțin reconfortanta armă a resemnării.

Phiziologii secolului trecut susțineau ereditatea tuberculozei și o împărțeau în două varietăți: ereditatea de grăunte, adică transmiterea ereditară a bacilului tuberculos și ereditatea de teren, adică transmiterea ereditară a unui teren organic particular, sau a ceea ce în limbajul zilnic numim predispoziția la tuberculoză.

Diferenți cercetători ai secolului nostru au reluat această problemă a eredității tuberculozei și au revizuit-o fundamental, sprijinindu-se pe constatările lor pur științifice.

Au disecat întâi ereditatea de grăunte și au căutat să vadă dacă bacilul se transmite dela mamă la copil în timpul vieții intrauterine. Un lucru este azi bine stabilit și anume că prin elementul concepțional, atât al tatălui cât și al mamei, bacilul tuberculos nu se transmite.

Unii au susținut că bacilul ar trece din sângele mamei prin placenta (membrana care învâluie fătul în mîtră) la făt. Pentru verificarea acestei afirmații s'a căutat prin anumite procedee științifice bacilul în organele feșilor născuți morți din părinți tuberculoși. Ei bine, până azi nu se cunosc în toată literatura medicală decât circa 113 cazuri pozitive, ceea ce, trebuie să recunoaștem, constituie o ultra-infimă minoritate față de milioanele de cazuri unde nu s'a găsit niciun bacil.

Cercetările lor de laborator au fost confirmate și de o încercare practică aplicată în viața de toate zilele. Pornind dela principiul că tuberculoza nu se moștenește dela părinți în momentul nașterii ci se câștigă în timpul fragedei copilării, au izolat pe copii de părinți tuberculoși și i-au plasat într'un mediu sănătos, lipsit de tuberculoză. Toți acești copii au crescut mari, sănătoși, indemni de

tuberculoză. Din contra cei a căror părinți au refuzat izolarea lor, au continuat să trăiască lângă părinții lor tuberculoși, dela cari infectându-se, toți s'au îmbolnăvit de tuberculoză.

Din considerațiunile de mai sus se degaje următoarele noțiuni: întâi, că rolul eredității, dat fiind numărul neînsemnat de cazuri unde bacilul s'a transmis din sângele mamei prin placenta la făt, nu se exersează decât asupra unui număr neglijabil de copii.

A doua noțiune ne arată că atunci când separăm copii de părinții tuberculoși în prima zi dela naștere ei se desvoltă și cresc ca orice copii normali.

A treia noțiune ne învață că imensa majoritate a copiilor tuberculoși sunt contaminați de către părinții lor și n'au special de mamă, cu care contactul e mai frecvent și mai intim.

Copiii tuberculoși cari nu și datoresc contagiunea dela părinți au fost infectați de alții: frați, bunici, bone, servitoare, de colegi la școală, sau în alt mediu, unde au venit mai des în contact cu tuberculoși.

Pe în urmăre cu spune profesorul dela Paris, Leon Bernard, „ereditatea de grăunte a tuberculozei teoreticește este posibilă, însă în fapt ea se reduce la o parte așa zicând imponderabilă“.

Cât privește a doua varietate a eredității tuberculozei, cea de teren, ea se menține în picioare și mai greu decât prima. Foarte deseori auzim vorbindu-se de așa numiți indivizi pretuberculoși, dupăcum nu rareori auzim pe cei cari, încercând să dea o explicare cauzei pentru care cineva e tuberculos, găsesc o formulă foarte obișnuită „a fost predispus“ formulă care dacă e sugestivă pentru unii, nu-i de loc convingătoare pentru alții.

Acești pretuberculoși cari se numesc așa pentru că au aparență că posedă o constituție particulară ereditară, sunt deja atinși de tuberculoză, poartă în ei leziuni oculute, latente, datorite infecției contractate în familie, sau în altă parte când erau mici. Ori suntem tuberculizați, ori nu, una din două, și atunci termenul de „pretuberculos“, luat în sensul celor cari îl pronunță, nu-și mai are rostul și locul, trebuie deci să dispară.

În defavoarea eredității de teren pledează în mod preempriu și constatarea făcută izolând pe copii părinților tuberculoși, cari, s'a văzut, se desvoltă și cresc exact ca și cei ai părinților netuberculoși. Prin urmare nu poate fi vorba de vreo predispoziție.

S'au cântărit copii părinților tuberculoși în primele zile dela naștere și s'a găsit că au aceeași greutate ca și ai celor sănătoși, ba uneori chiar superioară mediei normale.

Rezultă deci din toate cele de mai sus, că ereditatea tuberculozei, privită prin prizma concepțiilor științifice moderne, e neglijabilă, iar ceea ce mulți atribuie eredității revine în realitate contagiunii, adică conlocuierii în familie a copiilor cu părinții lor tuberculoși, sau în altă parte cu alți tuberculoși.

Trebuie deci să se știe că tuberculoza nu e o boală ereditară, ci familiară, de care ne putem feri, dacă știm să evităm contagiunea.

Congresul „Fidac“-ului

Sedința de Luni după amiază.

În sedința de Luni după amiază s'a aprobat raportul casierului asupra gestiunii financiare.

Comisia victimelor de războiu a aprobat propunerile asociațiilor naționale portugheză și română cu privire la despăgubirile acordate luptătorilor.

Delegația română a cerut, și cererea a fost primită, ca prin Liga Națiunilor să se facă o anchetă pentru găsirea prizonierilor aflați încă în Siberia.

În comisia păcii, Belgia a propus ca „Fidac-ul“ împreună cu Liga pentru Statele Unite ale Europei să studieze chestiunea înființării Statelor Unite. România a cerut, pentru salvarea păcii, respectul tuturor tratatelor și organizarea unei propagande energice contra tratativilor de revizuire.

Ocupându-se de chestia despăgubirilor de războiu, delegatul Franței a propus să fie invitate guvernele țărilor interesate ca să caute o bază de înțelegere, inspirându-se de următoarele principii:

1. Fiecare țară aliată să-și ia asupra ei sumele pe care le-a avansat altor aliați pentru a face față obligațiunilor războiului comun.

2. Fiecare țară aliată, găsindu-se astfel descărcată de datorie sa față de unii sau de mai mulți dintre creditorii săi — lasă la rândul său, debitorului sau debitorilor — sumele care are de încasat.

3. În cazul regulării datoriilor de războiu între țările aliate — după normele de mai sus — aliații vor putea în urma unui prealabil acord — să micșoreze creanța lor generală asupra țărilor foste inamice cu o sumă echivalentă aceleia cu care ei au fost descărcați“.

Comitetul de direcție al secției feminine din România discutând rapoartele Belgiei, Statelor Unite, Franței și României, a adoptat, în principiu, propunerea României ca, în 1929, să aibă loc, la Paris, un pelerinaj al orfanilor de războiu din toate națiunile interaliatate la mormântul soldatului necunoscut.

Seara a avut loc banchetul oferit de ministerul de războiu la Cercul militar.

Sedința de Marți dimineața.

S'au continuat lucrările în comisiuni.

În comisiunea păcii dl Tătărescu din delegația română, arătând pregătirile pe cari, mai ales Rusia, le-a făcut în domeniul războiului aero-chimic, a cerut înființarea unui institut aero-chimic interaliat, propunând și unele norme în legătură cu aceasta. Raportul a fost adoptat cu unanimitate.

Delegația portugheză a propus desființarea vizei pașapoartelor, iar delegația italiană a făcut propunerea ca orice asociație care a aderat la „Fidac“, să nu poată să se afilieze unei alte organizații internaționale, sau să participe la o adunare sau congres internațional — fără avizul consiliului de direcție al „Fidac“-ului“.

Sedința s'a ridicat la orele 12.

Dela Prefectura Poliției

Buletin informativ

Incendiu. In ziua de 17 Septembrie a. c. la orele 1 a izbucnit un incendiu în curtea locuitorului Priester Andrei din str. de Mijloc Nr. 91 arzând o șură de paie. La fața locului au sosit imediat pompierii cari au luat măsuri de stingerea focului. Cazul se cercetează de Circ. III-a.

Fotograf dat în judecată. D-l Adler Oscar fotograf din Brașov str. Porții Nr. 16 a fost dat în judecată în baza art 8 din legea pentru înfrânarea și reprimarea unor noi infracțiuni la ordinea și liniștea publică pentru faptul că a afișat în galantiarul său fotografiile banditului Bălan Ioan, după ce i s-a pus în vedere ca să le ridice.

Chioșcari dați în judecată. Au fost dați în judecată la legea speculei: Marin Crețu, Tulu Tașcu, Vasile Rusu, Gheorghe Moraru și Ioan Sandu, toți chioșcari din Brașov.

Proprietari de automobile și șoferi amendați. Au fost dați în judecată și amendați la legea circulației următorii proprietari de automobile și șoferi: Piris Simion conducător amendat cu 2000 Lei pentru că a mers cu farurile mari. Barabas Menyhert amendat 3000 Lei și Nagy Iosif 500 Lei n-a anunțat șoferul. Conducătorul autobuzului cu Nr. 803 Bv. amendat cu 2000 Lei a condus cu viteză. Schmidts Andrei amendat 3000 Lei și Beek Vasile 500 Lei n-a anunțat șoferul. Abraham Vilmos amendat 3000 Lei și Szakacs Francisc 500 Lei. Simion Olga amendată 3000 Lei și Palotași Arpad 500 Lei. Mușlea Constantin din Mediaș amendat 2000 Lei a întrebuițat faruri mari. Dumitru Vasile conducător amendat 2000 Lei n-a avut tarif în mașină. Primus Tabaciu proprietar amendat 3000 Lei pentru faruri mari. Automobilul Nr. 606 B. amendat cu 5000 pentru viteză mare. Adler Victor conducător amendat cu 3000 Lei. Istoc Andrei conducător amendat cu 3000 Lei pentru viteză mare. Marinescu I. Victor conducător amendat 2000 Lei pentru eșapamentul deschis. Andrei Niculescu conducător amendat 3000 Lei a împiedecat circulația. Zimmermann Daniel proprietar amendat cu 2000 Lei a împiedecat circulația. Popp Mariska taxatoare amendată cu 2000 Lei a supraîncărcat autobuzul. Roth Gustav conducător amendat cu 2000 Lei s-a ciocnit cu un automobil. Maria Kovacs taxatoare amendată cu 2000 Lei a supraîncărcat autobuzul. Gross Ioan conducător amendat cu 3000 Lei pentru viteză mare. Automobilul cu Nr. 1013 R. amendat cu 4000 Lei pentru viteză mare. Automobilul cu Nr. 314 Clj. amendat cu 2000 Lei cu eșapamentul deschis. Automobilul cu Nr. 325 Clj. amendat cu 3000 Lei a întrebuițat faruri mari. Taxatoarea autobuzului 852 Bv. amendată cu 500 Lei a supraîncărcat autobuzul. Teutsch Eugen proprietarul mașinei 666 Bv. amendat cu 2000 Lei pentru faruri mari. Schlandt George amendat cu 2000 Lei a condus fără felinar luminat la spatele mașinei.

Aviz. Sa deschis Prima Casă autorizată de împrumut pe amanet. Brașov, Piața Rozilor No. 2 lângă „Coroana Veche”. 821 1—3

Știri din străinătate.

Expoziția jubiliară Tolstoi la Moscova.

La Expoziția jubiliară Tolstoi, care a fost deschisă în Muzeul artelor frumoase din Moscova se află 41 portrete ale lui Tolstoi, cari se numără printre cele mai interesante, apoi 33 busturi ale lui Tolstoi. Aceste sunt opere ale celor mai renumiți artiști ca Repin, Pasternak, G. Trubețki, etc. In afară de aceste au mai fost expuse diferite desemnuri și ilustrațiuni, cari au fost efectuate pentru cărțile lui Tolstoi.

In secțiunea arhivelor și cărților a acestei expoziții foarte interesantă este despărțitura intitulată „Tolstoi și Rusia țaristă”, care caracterizează raporturile dintre Tolstoi și regimul din Rusia. Se află aici originalele scrisorilor lui Tolstoi adresate Țarilor ruși, documente polițienești, cari arată că Tolstoi a fost supravegheat de poliție, ordine împotriva adeptilor lui Tolstoi, ordine referitoare la interdicerea sărbătoririi octogenarului lui Tolstoi.

In despărțitura „Tolstoi și cenzura” se află ascunse exemplare din cărțile, cari au fost sau arse sau scoase din vânzare. Se mai află cărți cu pagini tăiate de cenzură și locuri albe.

Deasemenea și istoria excluderii lui Tolstoi din Biserica a fost păstrată în documente originale. Vizitatorul poate zări hotărârea Sinodului și răspunsul lui Tolstoi rămas celebru, articole din reviste bisericesti etc.

La Expoziție se mai află 200 cărți despre Tolstoi și lucrările sale, despre figura marelui autor rus, cărți cari au apărut în ultimele câteva decenii în diferitele state. Aceste studii despre Tolstoi au apărut în 37 limbi.

Deficitul sărbătorilor sf. Ștefan din Ungaria.

Sărbările sf. Ștefan, cari au fost organizate anul acesta în Ungaria pe o scară înfrântă și cari au de scop să atragă atenția străinătății asupra Ungariei, s-au încheiat cu un mare succes. Comitetul de organizare a așteptat că dintre spectatorii cari vor privi la cortegiul și la solemnitățile, cel puțin 110.000 vor cumpăra bilete. După încheierea bilanțului s'a constatat, că n'au fost vândute decât 10.000 bilete. Deficitul sărbătorilor a fost destul de simțitor.

Seceta în Turcia. Ajutorarea regiunilor dăunate.

Guvernul turc a luat hotărârea de a ajuta regiunile dăunate prin secetă, cu o sumă de 1.300.000 lire turcești. Unele vilaele au fost grav atinse de secetă, recolta fiind complet distrusă. Au fost dăunate în special vilaele Angora, Eski-Sheir și Constantinopol. Ajutorul este acordat sinistrăților prin Banca Agricolă a Turciei.

Traduceri și legalizări de traduceri din orice domeniu se execută exact și urgent în biroul din Strada Porții 44 al d-lui Dr. Ioan Lemeny, traducător și interpret autorizat pe lângă instanțele judecătorești Brașov.

Mica publicitate

De închiriat 2 camere, bucatărie, pivniță, pod instalație electrică în strada Cacova de Jos No. 57, fiind singur în curte. A se adresa la d-l N. Badea Tip. „Gaz. Trans.”.

Casă de vânzare și o locuință de închiriat. Informațiuni Dr. G. Balcăș, avocat S.r. Porții No. 50. 833 2—3

Contabil priceput caută Car-tea Românească, Brașov, Str. Porții No. 11. 34

In gazdă la un profesor se primesc eleve sau elevi cu meditație. Adresa la redacție. 839 2—2

Caut post de funcționar la Biroul Advocației sau Notar public Cunoșc verbal și în scris limba română germană și ungară, scriu la mașină, încep la cârți funduare. Eventual numai pentru 1/2 zi. Adresa la ziar. 845 1—1

Alamă veche „R U N O M I”
cumpără în orice cantitate
Fabrica de mărfuri de metal,
Brașov, Strada Gării 37—39
830 2—3

De vânzare un loc de clădit casă (cca 680 m²) în apropierea Pieței Prundului. Locul se află Pe Tocile Nr. 8 parțea I. Informațiuni Pe Tocile No. 9.

Comitetul școlar depe lângă Școala normală de fete Regina Maria Sf. Gheorghe.

Concurs

Se publică prin prezenta licitație publică pe ziua de 1 Octombrie 1928 ora 5 p. m., pentru cumpărarea de către numitul comitet școlar unui automobil necesar pentru școală. Ofertele închise se vor înainta numitului comitet școlar până la data de mai sus. Licitația se ține în conformitate cu § 72—83 din legea contabilității publice. Informații detaliate se pot vedea la secretariatul școlii în orice zi de lucru în orele de serviciu.

Sf. Gheorghe, 10 Septembrie 1928.

Preș. com. școlar:
General M. Toticescu.

Secretar-Contabil
Ind. Scărbil

838 2—3

Cețiți și răspândiți
„Gazeta Transilvaniei”
cel mai vechi ziar românesc

„CARTEA ROMÂNEASCĂ” S. A.
Sucursala Brașov.
Strada Porții No. 11.
Librărie, Papetărie, Depozit de Hârtie. — Articole de Pictură. — Articole Fotografice. — Gramafoane „His Master's Voice” și „Columbia”.
PREȚURILE CELE MAI EFTINE.

Adânc întristații fii: Aurel, Nicolae, Virgil, Titu precum și numeroase rudenii au nemărginita durere a anunța încetarea din viață a scumpului și neuitatului lor părinte

NICOLAE BORZEA

locot. colonel în retragere

întâmplată după scurte dar grele suferințe în etate de 68 ani astăzi, Miercuri în 19 Sept. dim., la orele 7.

Rămășițele pământești vor fi transportate tot astăzi la ora 6 seara în comuna sa natală Voila (jud. Făgăraș) unde va avea loc înmormântarea Vineri în 21 Septembrie orele 2 d. a., în cimitirul gr. cat. al comunei.

Od hnească în pace!

20% REDUCERE 20%
din cauza desfacerii secției
mode barbătești
D. BERBECAR
STRADA PRINCIPELE CAROL 9.
827 3—4

Deschidere de prăvălie
Avem onoare să aducem la cunoștința Onor. Public deschiderea prăvăliei
„JULIETA”
Magazin de haine pentru doamne
STRADA VĂMII No. 5.
In urma experienței și cunoștințelor de ani de zile câștigate într-un salon de modă vienez de primul rang vom să sfăce cele mai fine gusturi. Intenția noastră: să aducem pe piață cele mai noi articole de modă, lucrate din material de prima calitate și după cel mai fin gust, cu prețuri solide. Dovadă marele nostru asortiment de haine pentru dame, fetițe și copii, paitoane de lână și postav
Ne vom nizu ca prin serviciu prompt și solid să câștigăm încrederea și mulțumirea Onor. Public.
Cu deosebită stimă:
„JULIETA”
Magazin de haine pentru dame.
800 3—10

Un număr mai mare de
FETE
curățele pentru lucru
usor se primesc pe
.. lângă câștig bun ..
FRAȚII STOLLWERCK S. p. A.
Fabrică de ciocolată
.. și zaharicale ..
BRASOV, Strada Lungă 104 a.
789 4—4

Măne, Vineri, la ora 10 dim. sosesc la Braşov delegaţii Asociaţiunii foştilor luptători ai Statelor aliate.

Români Braşoveni faceţi-vă datoria: primiţi cu urale şi flori pe iubiţii noştri oaspeţi, luptătorii vajnici în războiul mondial pentru drepturile şi libertăţile popoarelor, iar astăzi apostolii păcii şi buneii înţelegeri în mijlocul omenirii.

Românii din America şi F. I. D. A. C.-ul

Românii din America, emigraţi din Transilvania, Banat şi Bucovina, imediat după intrarea României în război, în August 1916, începură o mişcare din cele mai active, pentru ducerea la biruinţă a steagului ţărilor aliate pe care se scria: eliberarea tuturor popoarelor oprite. Sute şi mii dintre cei buni fii ai tinerei generaţii se pregătiră să se întoarcă în Europa pentru a se înrola în armata română şi a lupta alături de fraşii lor din liberul Regat al României, dela care aşteptam cu toţi dezrobirea neamului nostru ajuns sub oblăduiri streine şi duşmane. Credeau că ţările aliate, Franţa ori Anglia, vor pune la dispoziţia lor mijloacele de transport. Era însă o imposibilitate şi voluntarii noştri fură constrânşi să aştepte până când Statele Unite au declarat şi ele război duşmanului comun. Românii părăsiră atunci în număr considerabil lucrul din fabrici şi uzine şi se înrolară sub steagul înstelat al glorioasei republici americane.

La prima proclamare căreia îi prezintă Woodrow Wilson, pentru formarea unei armate de voluntari, tinerele noastre însuflit a răspuns peste aşteptări, prezentându-se la oficiile de recrutare, pentru a fi repartizaţi la unităţile ce aveau să treacă în primul rând Oceanul. În unele centre cum este Youngstown, Ohio, unde există o mare colonie românească,

Românii au format companii întregi de voluntari. Numai Românii din acest centru industrial au dat armatei Statelor Unite 146 voluntari, iar mai târziu, după introducerea serviciului militar obligator alţi 120 de soldaţi. Pretutindeni Românii-americani au dat dovadă de acelaşi cald patriotism şi loialitate şi putem spune cu mândrie, că, dintre toate naţionalităţile, Românii, în proporţie cu numărul lor, au dat cel mai mare procent de voluntari din armata americană.

Dorinţa lor era să formeze o legiune independentă, ceea ce guvernul din Washington n-a găsit oportun. Numai grupul de voluntari din Youngstown şi-a păstrat caracterul său pur românesc, formând „Bateria 112 mortiere de tranşee”, care s'a distins pe frontul francez.

Astăzi, când distinşii reprezentanţi ai F. I. D. A. C.-ului onorează Braşovul cu prezenţa lor, ca unul care am contribuit cu toate mijloacele la înjghebarea acestei unităţi şi la întreaga mişcare voluntărească din Statele-Unite, în numele voluntarilor români-americani şi din însărcinarea lor, adresez delegaţilor F. I. D. A. C.-ului un călduros salut prietenesc: Bine aţi venit!

Ion Podea,
fost protopop al Românilor ort. din America.

Apelul Primăriei.

Pentru primirea membrilor Fidac-ului.

Cetăţeni.

Federaţia interaliată a foştilor coborâţi îşi ţine al II-lea congres în România.

În ziua de 21 Septembrie, oraşul nostru va avea deosebita cinste de a primi pe aceşti domni apărători ai ideii de ordine şi de pace socială.

Cortegiul va trece pe la orele 10 a. m. pe străzile: Fântâni, Porţii, Târgul Cailor, Piaţa Berhelot, Strada Prundului, iar la plecarea spre Bran pe Bulevardul Ferdinand şi Str. Lungă.

Se invită prin aceasta întreaga populaţie a oraşului nostru şi în special locuitorii de pe străzile mai susmenţionate, că în dimineaţa zilei de 21 Septembrie, să arboreze drapelul naşunilor interaliate, în onoarea oaspeţilor, şi a lua parte la primirea ce li se vor face în faţa liceului „Andrei Şaguna” (ora 11 a. m.).

Primăria Municipiului Braşov.

Acelul Patibel.

Se aduce la cunoştinţă populaţiei că în ziua de 21 Sept. a. c. orele 11 dimineaţa vor sosi în localitate congresişti F. I. D. A. C. ului.

Rugăm ca autorităţile, societăţile particulare şi populaţia să arboreze drapelul celor 10 ţări aliate care au luat parte în marşele război.

Deschiderea şi închiderea magazinelor de pe piaţa Braşovului

Inspectoratul Muncii Regiunea 117 Braşov, aduce la cunoştinţa generală:

Expirând sezonul de vară (15 Iunie - 15 Septembrie) prevăzut în decizia publicată în Monitorul Oficial No. 144 din 4 Iulie 1925, dată de Ministerul Muncii, Cooperăţiei şi Asigurărilor Sociale pe baza legii şi regulamentului pentru reglementarea repausului duminical şi al sărbătorilor legale, în conformitate cu decizia Ministerială No. 30162/925 publicată în Monitorul Oficial No. 228 din 16 Octombrie 1925, toate magazinele comerciale din oraşul Braşov, cu începere din ziua de 16 Septembrie a. c. se vor închide la amiazi la orele 12 şi se vor redeschide la orele 14, iar seara vor închide la orele 19.

Fac excepţie băcăniile (chiar când vând şi băuturi) măcelăriile, pescăriile şi mezelăriile, cari vor închide prăvăliile seara la orele 20.

Sâmbăta şi în ajunul sărbătorilor legale, ora de închidere seara pentru toate magazinele comerciale este 20.

Frizeriile, vor închide la amiazi la orele 13 şi vor redeschide la ora 15, iar seara ele vor fi închise la ora 20, afară de Sâmbăta şi în ajunul sărbătorilor legale, când vor putea fi deschise saloanele până la orele 23.

Amatorul înţelept cumpără articole necesare pentru fotografiat precum şi plăci, filme, hârtie de copiat etc. în magazinul de specialitate Heinrich Lang, Str. Porţii 52. Se acordă reducere de 10%.

Ce se pregăteşte ţării.

Bucureşti, 20 Septembrie.

Foarte ocupat de situaţia lui, guvernul a uitat cu totul de atribuţiunile sale.

La ministere, şefii departamentelor sunt ocupaţi cu aranjarea partizanilor pentru timpul apropiatei opoziţii.

Afacerile publice, interesele de Stat, de acestea nu se ocupă decât funcţionarii, care aşteaptă cu maldăre de dosare pe birouri.

Pretutindeni e o teribilă dezordine, o goană după aranjamente; o fugă după posturi.

Foamea şi-a făcut apariţia. Sătenii, într'un jalnic exod părăsesc satele, îşi vând ultimile lucruri din casă, îndreptându-se spre oraşe, unde îi aşteaptă aceeaşi mizerie.

Câmpurile rămân nelucrate. Guvernului puşin îi pasă de asta!

Nici până astăzi nu s'au trimis seminţe. Ce se aşteaptă?

Să dea năvală sătenii la hambarele proprietarilor cum s'a întâmplat în Basarabia?

Pregăteşte guvernul un nou 1907?

„Dreptatea”.

Un comunicat al P. N. T.

Convocarea Comit. de dir. al P. N. T. pentru fixarea marelui adunări a deleg. satelor

Biroul partidului naţional-ţărănesc a ţinut sub presidenţia d-lui Iuliu Maniu şi în prezenţa d-lor Ion Mihalache, Grigore Iunian, Mihai Popovici, Const. Stere şi Virgil Madgearu o şedinţă în care a examinat situaţia şi constatând insuccesul guvernului — prevăzut de partidul naţional-ţărănesc — în chestiunea împrumutului şi intolerabila situaţiune creată de sistemul absolutist de guvernare al partidului liberal, care în mod fatal trebuia să ducă la imensa corupţiune şi imoralitate de azi în afacerile publice, a hotărât continuarea fără amânare a campaniei de răsturnare.

În acest scop, ţinând seama că delegaţii comunali au fost aleşi aproape în toate judeţele, biroul a hotărât convocarea la Bucureşti a acestor delegaţi, precum şi a parlamentarilor partidului naţional-ţărănesc.

Pentru a se fixa termenul adunării şi a se preciza programul întrunirii, se va convoca comitetul de direcţie îndată după terminarea alegerii din Năsăud.

S'a hotărât în fine că, îndată după şedinţa comitetului de direcţie, în vederea pregătirii adunării din Bucureşti, se vor ţine mai multe conferinţe regionale şi anume: patru în vechiul regat, două în Ardeal şi Banat şi câte una în Basarabia şi Bucovina”.

+ Locot. col. i. r. N. Borzea

Eri în amurgul sării am dat ultimul onor pământesc unuia dintre cei mai cinstiţi şi iubiţi prieteni şi cetăţeni ai oraşului nostru.

O veche boală inerentă bătrâneţii, i-a pus eri dimineaţă locot. colonelului i. r. Nicolae Borzea capăt zilelor în vârstă de 68 ani. Grea i-a fost despărţirea de noi, pentru cari a mai voit să muncească din toată sufletul său precum a muncit şi s'a sbruciat în întreaga sa viaţă, dar, desigur, mai grea i-a fost despărţirea de cei patru băieţi ai săi, dintre cari deabea cel mai mare, tânărul sublocotenent Aurel, a ajuns să-şi croiască o carieră...

În urma dorinţei defunctului de-a fi înmormântat în satul său natal Voila, s'a oficiat eri seara la 6 prohodul în casa mortuară de cătră protoerii Hodârnău şi Hociotă, cu care prilej primul profund emoţionat a schiţat viaţa plină de muncă, de jertfă şi de iubire de-apropelului şi de neam a defunctului.

A fost însoţit până în Strada Lungă, unde a fost imbarcat într'un camion mortuar, de multă şi distinşă lume: ofiţeri, armată, civili şi prietenii săi de principii, deşi vestea transportării sale la Voila se aflase deabea în ajunul ei.

Înainte de plecare spre Voila părintele dr. Debu şi-a luat rămas bun în numele organizaţiei partidului naţional-ţărănesc dela acel, care în viaţă fiind a fost un neclintit luptător pentru dreptate, cinste şi legalitate.

Dumnezeu să-l odihnească, iar orfanilor, cărora le transmitem sincere condoleanţe, să le servească ca mângâiere şi îndreptar pe drumul vieţii, că au avut un părinte cinstit, muncitor, jertfitor şi respectat de toată lumea.

Organizaţia Braşov a P. N. T. a depus pe sicriul defunctului o cunună cu fontă tricoloră, iar la Clubul P. N. T. şi la Casina română s'au arborat drapelul de doliu.

Motociclişti amatori din Braşov aranjează Duminecă în 23. Sept. sub protectoratul clubului de motociclişti din Bucureşti o întrecere cu motocicletele pe linia Braşov, Sighişoara, Mediaş, Sibiu şi înapoi la Braşov. La această cursă poate lua parte fiecare amator. Anunţări se primesc până Sâmbăta seara ora 6 în birourile firmelor Leonida et Comp şi Karl Kugler et Comp în Braşov.

Reducere de călătorie şi viză de paşaport. Legitimaţii pentru târguri. Aronsohn, Biroul de voiaj.

Informaţii

Organizaţiile judeţene ale Partidului Naţional-Ţărănesc sunt rugate să grăbească trimiterea materialului cerut pentru întocmirea albumului şi istoricului partidului. Întârzierea înseamnă rămânerea în afară de album. Materialul şi banii se trimit d-lui Mill. Ionescu-Berbecaru, hotel Astoria, Bucureşti.

Se va expedia materialul numai când e gata tot, parţial nu.

Congresul U. F. V. Azi noapte şi azi dimineaţa, au sosit numeroşi delegaţi ai organizaţiilor judeţene ale Uniunii foştilor voluntari. Cei mai numeroşi, precum era firesc, sunt din judeţul Braşov. Eri seară au sosit dela Cluj mai mulţi membri ai comitetului în frunte cu preşedintele Dr. Deleu.

Când scriem aceste rânduri congresişti sunt întruniţi în sala „Astra”, în care s'au început lucrările congresului prezidat de d-l Dr. Deleu.

Amânarea deschiderii liceelor. Ministerul de instrucţie aduce la cunoştinţa generală că din cauza examenelor de tranziţie de clasa 8 a şi a examenelor de bacalaureat, la care se prezintă în sesiunea aceasta un foarte mare număr de elevi, a admis să se amâne începerea cursurilor după cum urmează: La licee cursurile vor începe la 8 Octombrie în loc de 25 Septembrie, iar la gimnazi, şcoli normale şi profesionale la 1 Octombrie.

Aviz. Deschiderea anului şcolar 1928—29 la liceul A. Şaguna se va face Duminecă în 23 Sept. a. c., după terminarea serviciului divin, în sala festivă a liceului. La această solemnitate sunt invitaţi părinţii elevilor şi prietenii şcolii noastre.

Diracţiunea.

Banditul Bălan pe moarte. Eri s'a lăşit vestea în oraş că banditul Bălan ar fi murit. Vestea nu corespundea adevărului. După informaţii din Făgăraş, banditul ar fi încă în viaţă, dar e în agonie.

Un uriaş ciclon a bătuit în Florida (America) cauzând pagube mari. Numărul persoanelor ucise se urcă la 2000, iar pagubele provocate de ciclone ating cifra de 100 milioane dolari. Ciclonul a bătuit şi în China, unde numeroase case au fost prăbuşite.

Farmacii de serviciu. În timpul de 22 Sept.—6 Octombrie vor face serviciu peste amiazi, noapte şi în Dumineci farmaciile: F. Jekelius, „la Speranţa” din str. Porţii No. 23 şi V. Klein, „la Coroana de aur” din str. Caterinei No. 7.

Preţul aurului. Comisiunea specială de pe lângă ministerul de industrie şi comerţ a fixat pentru chenzina 15—30 Septembrie, următoarele preţuri de vânzare ale aurului şi argintului: Aurul: 109,281 lei kgr. Argintul: 2853 lei kgr.